

II.

Informace

1. Úvod

Aktualizované „Zásady odměňování vedoucích zaměstnanců a členů orgánů ovládaných obchodních společností s majetkovou účastí státu včetně státních podniků a jiných státních organizací zřízených zákonem nebo ministerstvem“ (dále jen „Zásady“) schválené usnesením vlády č. 606 ze dne 29. července 2015 nahradily Zásady přijaté usnesením vlády č. 159 ze dne 22. února 2010.

Tyto Zásady se týkají ministerstev ve vztahu k obchodním společnostem a jejich dceřiným společnostem, k státním podnikům a k jiným státním organizacím zřízeným zákonem nebo ministerstvem, ve kterých vedoucí zaměstnanci pobírají mzdu a členové volených orgánů obchodních společností pobírají odměnu, a u kterých jsou splněny tyto podmínky:

- V obchodní společnosti je stát zastoupený ministerstvem ovládající osobou z pozice akcionáře či společníka a to s podílem na hlasovacích právech představujícím alespoň 40 % všech hlasů nebo ve státním podniku či jiné státní organizaci zřízené zákonem nebo ministerstvem vykonává ministerstvo funkci zakladatele či zřizovatele;
- Lze předpokládat, že v daném roce celkový roční příjem vedoucího zaměstnance státního podniku nebo jiné státní organizace zřízené zákonem nebo ministerstvem, či člena voleného orgánu obchodní společnosti nebo jednatele obchodní společnosti by mohl přesáhnout 1,8 mil. Kč.

2. Rozsah působnosti Zásad

Zásady se aktuálně vztahují na:

1. Ministerstvo financí
2. Ministerstvo průmyslu a obchodu
3. Ministerstvo dopravy
4. Ministerstvo zemědělství
5. Ministerstvo obrany
6. Ministerstvo vnitra

3. Základní pravidla a povinnosti stanovené Zásadami

Zásady mimo jiné stanovily pro ministerstva tyto povinnosti:

- a) Identifikovat společnosti (ovládané obchodní společnosti s majetkovou účastí státu, státní podniky nebo i jiné státní organizace zřízené zákonem nebo ministerstvem), na něž se vztahují tyto Zásady.
- b) V těchto společnostech vymezit konkrétní pozice, na které se tyto Zásady vztahují.
- c) Na základě ocenění jednotlivých pozic ve spolupráci s odborným konzultantem stanovit maximální celkový roční příjem u každé jednotlivé pozice, který se skládá z následujících složek:
 - aa) základní měsíční příjem (který není závislý na vyhodnocení kritérií),
 - ab) variabilní složky příjmů ve výši min. 50 % z maximálního celkového ročního příjmu, která je závislá na stanovení a vyhodnocení jednotlivých kritérií, a která se člení na:

aba) roční variabilní složku příjmu,

abb) střednědobou variabilní složku příjmu, která není povinnou složkou a která je stanovena na období tří let s možností vzniku nároku na výplatu alikvotní zálohy této složky i po každoročním vyhodnocení.

Alternativa: Stanovení střednědobé složky je na uvážení ministerstva ve vazbě na význam a náročnost zastávané funkce a konkrétní společnost.

- d) Navíc stanovit takové benefity, které jsou přiměřené z pohledu zastávané funkce, které mohou být specifikovány ve spolupráci s odborným konzultantem.
- e) Dále stanovit takové podmínky při opuštění zastávané pozice, aby odchodné nebo konkurenční doložka nepřesáhla ve svém souhrnu 6-ti násobek průměrného měsíčního výdělku s tím, že v případě manažerského selhání nebo z vlastní vůle či uplynutí řádného trvání funkce nevznikne nárok na jejich vyplacení.
- f) Zajistit transparentnost v odměňování, tzn., aby:
- byl systém odměňování projednáván kontrolními orgány společností,
 - byly všechny složky příjmu uvedeny v pracovních smlouvách nebo ve smlouvách o výkonu funkce a byly stanoveny podmínky, při nichž má kontrolní orgán nebo ministerstvo právo omezit či pozastavit výplatu variabilních složek příjmů.

4. Stav implementace podle jednotlivých resortů

V souladu s postupem podle Zásad dotčená ministerstva identifikovala ve své působnosti 35 společností, u kterých se záměru Zásad dotýká 174 funkčních míst (pozic). Odměňování na těchto manažerských pozicích obsazených muži nebo ženami je identické. U sledovaných pozic je 159 obsazeno muži a 15 pozic je obsazeno ženami, tj. zastoupení žen představuje pouze 8,6 %.

Přehled o počtu organizací a sledovaných pozic z pohledu postupu podle Zásad:

1. Ministerstvo financí – celkem 9 společností (108 pozic)
ČEPRO, a.s. (5 pozice), MERO, a.s. (3 pozice), ČEZ, a.s. (54 pozic)¹, Letiště Praha, a.s. (33 pozic), EGAP, a.s. (3 pozice), Výzkumný a zkušební letecký ústav, a.s. (1 pozice), STÁTNI TISKÁRNA CENIN, s. p. (1 pozice), Kongresové centrum Praha, a.s. (4 pozice), PRISKO a.s. (1 pozice)².
2. Ministerstvo průmyslu a obchodu - celkem 7 společností (23 pozic)
ČEPS, a.s. (5 pozic), OTE, a.s. (3 pozice), Explosia a.s. (6 pozic) a ČEPS Invest, a.s. (3 pozice), DIAMO, s. p. (4 pozice) a Palivový kombinát Ústí, s. p. (1 pozice) a Technický a zkušební ústav stavební Praha, s. p. (1 pozice).
3. Ministerstvo dopravy - celkem 4 společnosti (18 pozic)
České dráhy, a.s. (6 pozic), Správa železniční dopravní cesty, s.o. (3 pozice), Řízení letového provozu, s. p. (6 pozic) a ČD Cargo, a.s. (3 pozice).
4. Ministerstvo zemědělství – celkem 8 společností (9 pozic)
Lesy České republiky, s. p. (1 pozice), Povodí Labe, s. p. (1 pozice), Povodí Vltavy, s. p. (1 pozice), Povodí Ohře, s. p. (1 pozice), Povodí Odry, s. p. (1 pozice), Povodí Moravy, s. p. (1 pozice), Budějovický Budvar, n. p. (1 pozice) a Podpůrný a garanční rolnický a lesnický fond, a.s. (2 pozice).

¹ Uvedený počet je bez pozic v dceřiných společnostech.

² Uvedený počet je bez pozic v OKD a.s. po jejím letošním převzetí, tyto pozice budou uvedeny v informaci předkládané v příštím roce.

5. Ministerstvo obrany - celkem 5 společností (6 pozic)
VOP CZ, s.p. (1 pozice), LOM PRAHA, s. p. (2 pozice), Vojenský technický ústav, s. p. (1 pozice), Vojenský výzkumný ústav, s. p. (1 pozice) a Vojenské lesy a statky ČR, s. p. (1 pozice).
6. Ministerstvo vnitra - celkem 2 společnosti (10 pozic)
Národní agentura pro komunikační a informační technologie, s. p. (2 pozice) a Česká pošta, s. p. (8 pozic).

5. Hodnocení plnění Zásad

5.1. Ministerstvo financí

- Pravidla a povinnosti stanovené Zásadami jsou zajišťována. Implementace Zásad zajistilo Ministerstvo financí do směrnice ministra financí č. 6/2015.
- Ve smlouvách jsou standardně uplatněny roční variabilní odměny ve smyslu Zásad, v řadě případů bylo upuštěno od dosud povinné střednědobé variabilní složky mzdy s ohledem na strategické cíle a charakter jednotlivých obchodních společností.
- V nově uzavřených smlouvách je sjednoceno odchodné nebo konkurenční doložka na maximálně 6-ti násobek měsíčního výdělku při opuštění manažerské funkce. S výjimkou společnosti ČEZ, a.s., kde je u smluv o výkonu funkce členů představenstva např. sjednána konkurenční doložka 12-ti měsíční, navýšená o částku 1/12 z poslední vyplacené roční odměny. Při porušení povinností je pokuta ve výši již vyplaceného plnění zvýšená o 6-ti násobek měsíční odměny.
- Do stanov společnosti ČEZ, a.s., kde smlouvy o výkonu funkce členů představenstva jsou v působnosti dozorčí rady, byla prosazena na valné hromadě 21. 6. 2017 povinnost představenstva informovat dozorčí radu zejména o struktuře příjmů, podmínkách určujících výši mezd, odměn za splnění stanovených cílů a o podmínkách spojených s ukončením výkonu funkce nebo pracovního poměru, a to u členů představenstva, ředitelů divizí, ředitelů útvarů, ředitelů organizačních jednotek, a to jedenkrát ročně. Informace týkající se odměňování v dceřiných společnostech jsou v působnosti dozorčí rady.
- Z celkového počtu 108 sledovaných pozic je 12 pozic obsazeno ženami.
- Ke znevýhodnění v odměňování na základě pohlaví nedochází.

5.2. Ministerstvo dopravy

- Dopisem ministra dopravy Ing. Dana Ťoka ze dne 21. září 2018 bylo sděleno, že u sledovaných pozic konkurenční doložka, odstupné a odchodné představují max. šestinásobek měsíčního příjmu.
- Z 18 sledovaných pozic jsou 2 obsazeny ženami a 16 pozic je obsazeno muži.
- Nedomáhá se k rozdílu v odměňování žen a mužů.
- Pravidla a povinnosti stanovené Zásadami jsou organizacemi v gesci Ministerstva dopravy plně zajišťována.

5.3. Ministerstvo zemědělství

- Dopisem ministra zemědělství Ing. Miroslava Tomana, CSc. ze dne 24. září 2018 bylo sděleno, že systém odměňování předmětných manažerských pozic v působnosti Ministerstva zemědělství je nastaven v souladu se Zásadami.

- Max. celkový roční příjem daných pozic odpovídá referenčnímu příjmu a v souladu se Zásadami se skládá ze základní měsíční mzdy, která není závislá na vyhodnocení stanovených kritérií a variabilní složky mzdy, která je rozdělena na krátkodobou (roční) a střednědobou (tříletou).
- V uzavřených smlouvách je uplatněna konkurenční doložka na max. 6 měsíců a to jen v ojedinělých případech, odchodné není sjednáno.
- Benefity jsou stanoveny přiměřeně z pohledu zastávané funkce (služební automobil, mobil, notebook).
- Dotčené pozice jsou obsazeny pouze muži.

5.4. Ministerstvo obrany

- Dopisem ministra obrany Mgr. Lubomíra Metnara ze dne 21. září 2018 bylo sděleno, že podmínky Zásad byly plně uplatněny při konstrukci mzdových smluv, jež Ministerstvo obrany jako zakladatel/zřizovatel státních organizací uzavírá s jejich řediteli.
- Při aplikaci Zásad bylo přihlédnuto k dostupným informacím o příjmové hladině ředitelů obdobných obchodních společností. Především se však vychází z problematiky jednotlivých státních organizací, specifických úkolů a záměrů zakladatele.
- Z důvodu zachování kontinuity byla v novém systému odměňování zachována vedle roční také střednědobá variabilní složka příjmu, přestože již není dle platných Zásad povinná. Rovněž byl zachován poměr maximálně dosažitelných složek příjmu (základní měsíční příjem 50 %, roční variabilní složka 20 %, střednědobá variabilní složka 30 %).
- Mezi řediteli státních organizací, s nimiž zakladatel uzavřel mzdové smlouvy, nejsou v současné době zastoupeny žádné ženy.

5.5. Ministerstvo průmyslu a obchodu

- Dopisem ministryně průmyslu a obchodu Ing. Marty Novákové ze dne 21. září 2018 bylo sděleno, že ve spolupráci s odborným konzultantem a na základě stanovené metodiky došlo a průběžně dochází k ocenění jednotlivých pozic u subjektů v působnosti Ministerstva průmyslu a obchodu referenčními příjmy a stanovení jejich maximálních ročních příjmů.
- Celkové příjmy zanesené do smluv o výkonu funkce nebo pracovních smluv jsou pak nižší, než ocenění pozic odborným konzultantem.
- U všech subjektů je tak systém odměňování nastaven způsobem, který neumožňuje znevýhodnění na základě pohlaví.
- Principy Zásad jsou u subjektů v působnosti Ministerstva průmyslu a obchodu implementovány do vnitřních předpisů a plněny.
- Na dotčených pozicích je pouze 1 žena a 22 mužů.

5.6. Ministerstvo vnitra

- Dopisem 1. místopředsedy vlády a ministra vnitra Jana Hamáčka ze dne 21. září 2018 bylo sděleno, že u pozic, na nichž se Zásady vztahují, je stanoven maximální celkový roční příjem, který nepřesahuje referenční roční příjem, vyčíslený ve spolupráci s odborným konzultantem, přičemž se skládá ze základního měsíčního příjmu a variabilní složky příjmu.
- Variabilní složky příjmů jsou navázány na strategické, obchodní a ekonomické cíle podniků a jsou stanoveny ve výši maximálně 50% z celkového maximálního ročního

příjmu. Rovněž jsou stanoveny přiměřené benefity.

- U pozic, které byly smluvně sjednány po účinnosti Zásad, jsou respektovány podmínky odchodného dle Zásad.
- Všechny složky příjmů jsou stanoveny ve smlouvách a v případě, že nejsou naplněny cíle, na které jsou navázány variabilní složky příjmů, nejsou tyto části příjmů vyplaceny.
- Z předložených informací vyplývá, že u obou státních podniků, které jsou v gesci Ministerstva vnitra, je odměňování pozic, na které se Zásady vztahují, plně v souladu s těmito Zásadami.
- Sledované pozice jsou obsazeny pouze muži.

6. Závěr

Ministerstvo financí doporučuje vládě České republiky vzít předloženou informaci o stavu plnění Zásad na vědomí.